

Escalada d'odi

Mentre Pujol demana calma, un intel·lectual espanyol del calibre de l'escriptor Gonzalo Torrente Ballester recordava després de la manifestació del passat dijous la propietat dels arxius catalans atorgada per dret de conquesta. Prèviament, algú s'ha dedicat a explicar al poble de Salamanca quina és la naturalesa del concepte de dret de conquesta i de quina conquesta es parla, abans de traure'ls al carrer?

Podia imaginar la ministra de Cultura, Carme Alborch, quan va assegurar, fa un parell de setmanes, que els fons documentals de la Generalitat republicana dipositats a l'Archivo Histórico Nacional a Salamanca havien de tornar a Catalunya, que es muntaria aquest guirigall? És probable que no, però quan 50.000 ciutadans de Salamanca —una quarta part de la població d'aquella ciutat; tota la ciutat com qui diu— ixen al carrer a oposar-se a aquesta proposta legítima sense més arguments que insults als catalans i al seu president, s'intueix quelcom més que un problema estrictament tècnic museístic.

S'hi ha afegit, avui, alguna cosa més a aquells arguments que adduí Jordi Solé Tura quan passejava tristament la seua corresponent cartera de cultura? Recordem que aleshores va subvalorar el trasllat a Catalunya d'uns documents que resten a Salamanca per dret de conquesta franquista, dient que els arxius ja fa tant de temps que són fora del Principat que gaudeixen d'una personalitat pròpia, la qual cosa fa absurd el seu retornament. Al toc de l'alcalde de la ciutat i al crit de *Quod natura non dat, Salamanca non prestat* (“d'allò que la natura no dona, Salamanca no en pot respondre”) una multitud a qui s'hauria de preguntar quant de temps fa que saben que aquests documents són allà ha caigut en la trampa que fa germans els espanyols: l'anticatalanisme. En això no hi valen colors polítics, en això no hi ha socialistes ni populars. Justament ara, quan PSOE i CiU prodiguen un discurs integrador espanyol/català sense precedents, quan Jordi Pujol diu que “Espanya és una realitat entranyable”, quan el president català es dedica intensament a fer pedagogia de bon veinatge i a exportar el seny arreu de les terres espanyoles, un alcalde socialista va i es destapa i ens mostra el mateix llautó que l'electorat del PP la nit de les passades eleccions europees del 12 de juny de 1994, sota el balcó d'Aznar: “Pujol, enano, habla en castellano”.

Mentre Pujol demana calma, un intel·lectual espanyol del calibre de l'escriptor Gonzalo Torrente Ballester recordava després de la manifestació del passat dijous la propietat dels arxius catalans atorgada per “dret de conquesta”. Prèviament, algú s'ha dedicat a explicar al poble de Salamanca quina és la naturalesa del concepte de dret de conquesta i de quina conquesta es parla, abans de traure'ls al carrer? L'error polític d'aquest episodi pot tenir conseqüències indesitjables. L'es-

calada d'odi, quan les enquestes sobre racisme a Espanya situen els catalans per davant dels bascos, dels negres i dels magribins, pot necessitar un aturador abans del que molts s'imaginem. Ens trobem davant d'una situació d'odi a tot allò que és català que transcendeix la històrica dialèctica política Madrid/Barcelona i s'instal·la en tots els nivells de la societat civil espanyola.

La voluntat de reparar els greuges històrics no tan sols no s'intueix, sinó que les destrals són desenterrades. En aquest sentit, qualsevol tasca que no vaja dirigida a calmar els nervis amb grans dosis de respecte i tolerància, capola per principis el concepte de cultura, entès aquest com a sinònim de culte. I potser també, entès com a sinònim de capital cultural europea del 2000.